

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

8^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 6^η Νοεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση:
Χρήστος Σώκος Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ιωάννης Κίτσος,
Μέλη.

Για να εξετάσει την από 27-9-2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 981/28-9-2018 της εταιρείας με την επωνυμία «...Ο.Ε.», με έδρα στα ..., οδός ...αριθ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ΤΑΧΔΙΚ ..., που εδρεύει στην ..., οδόςαριθ. ..., και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής η αναθέτουσα αρχή).

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά α) Να ακυρωθεί η υπ' αριθ. 67/18-9-2018 απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης της Επιχορήγησης της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που αποδέχεται την προσφορά της εταιρείας «...» στον διαγωνισμό για την «*Συντήρηση του Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού και των Εγκαταστάσεων Θέρμανσης, Ψύξης Δέκα (10) Εποπτευομένων Φορέων*» αρμοδιότητας του Εφετείου ..., β) Άλλως να τροποποιηθεί η παραπάνω απόφαση ως προς σημείο που αποδέχεται την προσφορά της παραπάνω εταιρείας, και γ) Να συμπληρωθεί η παραπάνω απόφαση ως προς του λόγους της απόρριψης της προσφοράς του ..., σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην προσφυγή.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ίσο με το ελάχιστο κατά νόμο ποσό 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης, με κωδικό 236027391958 1126 0026, με την ένδειξη «δεσμευμένο»).

2. Επειδή με την με αριθμ. ... διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε Ανοιχτός Διαγωνισμός, για την ανάθεση των υπηρεσιών

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

«Συντήρησης του Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού και των Εγκαταστάσεων Θέρμανσης, Ψύξης Δέκα (10) Εποπτευομένων Φορέων του Εφετείου ...» CPV ..., για δώδεκα μήνες, με κριτήριο ανάθεσης «την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς, μόνο βάσει τιμής (δηλαδή, μοναδικό κριτήριο προσδιορισμού της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς και επομένως μοναδικό κριτήριο κατακυρώσεως, θα είναι αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή)», εκτιμώμενης αξίας (προϋπολογισμός δαπάνης οικονομικού έτους 2018) της σύμβασης ποσού 104.838,71 € χωρίς ΦΠΑ (σελ. 7 της διακήρυξης).

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης αναρτήθηκε την 31-7-2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου ο διαγωνισμός έλαβε το συστημικό αριθμό

4. Επειδή ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

5. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετείχαν η προσφεύγουσα, η ... με τις προσφορές τους υπ' αριθ. 107615 και 108209 αντίστοιχα, καθώς και τρίτος έτερος οικονομικός φορέας.

6. Επειδή η Επιτροπή Διενέργειας και Αξιολόγησης των Προσφορών του Διαγωνισμού συνεδρίασε την 10-9-2018 και την 14-9-2018 οπότε εξέδωσε το με αριθ. 4 πρακτικό, σύμφωνα με το οποίο αφού αποσφράγισε τις κατατεθείσες προσφορές, «... Από την αξιολόγηση όλων των δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά από τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς, προέκυψε ότι τα δικαιολογητικά των διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων 1) «...» και 2) «...» είναι επαρκή, σαφή και υποβλήθηκαν νομίμως και προσηκόντως... Αντίθετα, ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας «...» δεν συμπλήρωσε προσηκόντως ως απαιτεί ο Νόμος και η σχετική προκήρυξη το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)... Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, η Επιτροπή ομόφωνα προτείνει να απορριφθεί η προσφορά της διαγωνιζόμενης ατομικής επιχείρησης «...»..., οι δε προσφορές των υπολοίπων δύο διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων, ήτοι 1) της εταιρείας «...» και 2) της εταιρείας «...Ο.Ε.», να γίνουν αποδεκτές και να επιτραπεί

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

στους προαναφερθέντες δύο οικονομικούς φορείς να συνεχίσουν στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού, ήτοι στην αποσφράγιση των Οικονομικών Προσφορών. Σημειώνεται τέλος ότι όσα έγγραφα υποβλήθηκαν επιπροσθέτως, χωρίς να έχουν ζητηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή, δεν αξιολογήθηκαν....»

7. Επειδή με την υπ' αριθμ. 67/18-9-2018 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, εγκρίθηκε το παραπάνω με αριθ. 4 Πρακτικό, απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφορά του έτερου τρίτου οικονομικού φορέα και επετράπη στην προσφεύγουσα και στην ..., με το διακριτικό τίτλο NEW ALERT, «..να συνεχίσουν στο επόμενο στάδιο του Διαγωνισμού, ήτοι στην αποσφράγιση της Οικονομικής Προσφοράς, η ημερομηνία της οποίας (αποσφράγισης) θα ανακοινωθεί ηλεκτρονικά, μέσω της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ....» Η προσβαλλόμενη απόφαση και το Πρακτικό με αριθ. 4 κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς την 19-9-2018 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης με αριθ. 67/18-9-2018, ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, νόμιμα και εμπρόθεσμα την 27-9-2018, με κατάθεση μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου την 27-9-2018, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

9. Επειδή την 28-9-2018 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στον έτερο διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα ..., μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

10. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, την 4-10-2018, απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της προσφυγής, και τον φάκελο του διαγωνισμού, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού και με ηλεκτρονικό μήνυμα.

11. Επειδή την 8-10-2018 εισήχθη προς κρίση το αίτημα αναστολής το οποίο η προσφεύγουσα είχε ενσωματώσει στην εξεταζόμενη προσφυγή, και εξεδόθη η με αριθ. Α451/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ, με την οποία έγινε δεκτό

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

το αίτημα αναστολής του διαγωνισμού μέχρι την έκδοση απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 8ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, και κατόπιν της με αριθ. 1302/2018 Πράξης του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου «περί ορισμού ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και εισηγητή-κλήση αναθέτουσας αρχής προ χορήγησης προσωρινών μέτρων».

13. Επειδή με τον λόγο 1 της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη τους όρους 13 παρ. 2 και παρ. 3 της διακήρυξης και την κατευθυντήρια 23 της ΕΑΔΗΣΥ, ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα και κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, έγινε δεκτή η προσφορά της ...ΑΕ διότι συμπλήρωσε εσφαλμένα το υποβληθέν ΤΕΥΔ και ίδια ότι : « .. ο εν λόγω διαγωνιζόμενος κατέθεσε το απαιτούμενο ΤΕΥΔ, προβαίνοντας όμως στις εξής παραλείψεις και πλημμέλειες: Στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα αναφέρονται τα κάτωθι: Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής); Στο ως άνω σημείο ο εν λόγω διαγωνιζόμενος απάντησε (ναι), δηλώνοντας παράλληλα ότι είναι εγγεγραμμένος στο ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΒΕΑ)-ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ...-ΑΡ.ΓΕΜΗ Στην προκειμένη περίπτωση το ΕΒΕΑ και το ΓΕΜΗ δεν εντάσσονται σε επίσημο εθνικό κατάλογο, και ως εκ τούτου η εν λόγω δήλωση στο ως άνω σημείο είναι αβάσιμη. Κατά την κρίση μας, η συγκεκριμένη παράβαση αποτελεί παραβίαση συμπλήρωσης ουσιώδους όρου του απαιτούμενου από τον Διαγωνισμό ΤΕΥΔ γεγονός που καθιστά την προσφορά του απαράδεκτη....»

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ειδικά επί του λόγου 1 επί της προσφυγής, επικαλούμενη το άρθρ. 83 παρ. 10 του ν. 4412/2016, την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας αναφέρει ότι «...Στην παρούσα περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε, ότι στη θέσπιση της υποχρέωσης των διαγωνιζομένων να συμπληρώσουν και αυτό το πεδίο του Τ.Ε.Υ.Δ., όσο και

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

στο ίδιο το ερώτημα του Τ.Ε.Υ.Δ. διακρίνεται ασάφεια η οποία, όπως έχει κριθεί, δεν μπορεί να ερμηνευτεί σε βάρος του διαγωνιζομένου, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών (Ε.Α. ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011) ενώ σε κάθε περίπτωση η αυστηρότητα εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέτει την σαφήνεια των όρων αυτής καθώς η παραβίαση αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου **αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του** (Χρ. Μητκίδης, Συμβάσεις Δημοσίων Έργων, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 2009, σελ. 87 επ.). Για όλους τους παραπάνω λόγους και προκειμένου η εν λόγω ασάφεια να μην οδηγήσει σε ανεπίτρεπτη δυσμενή μεταχείριση των διαγωνιζομένων, η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι τόσο η απάντηση «ΝΑΙ», όσο και η απάντηση «ΟΧΙ» επί του ερωτήματος του Τ.Ε.Υ.Δ., πρέπει να θεωρηθούν εξίσου αποδεκτές και να μην αποτελέσουν εμπόδιο για την επί της ουσίας κρίση των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού...».

15. Επειδή με τον λόγο 2 της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη το άρθ. 104 του ν. 4412/2016 και την αρχή της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας, ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα και κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, έγινε δεκτή η προσφορά της ...ΑΕ διότι : **«Στην κατατιθέμενη από τον διαγωνιζόμενο προσφορά, δεν αναφέρεται σε κάποιο σημείο η τεχνική του επάρκεια ως προς το χρησιμοποιούμενο προσωπικό για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης. Πιο συγκεκριμένα δεν υπάρχει σαφής αναφορά του τεχνικού προσωπικού στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ (Μέρος IV-Γ Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα) καθώς επίσης δεν κατατίθενται και οι απαιτούμενες άδειες και πτυχία. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω διαγωνιζόμενος θεωρείται τεχνικά μη επαρκής και η προσφορά του καθίσταται απορριπτέα. Βάσει των ανωτέρω, επισημαίνουμε ότι κατά την διάρκεια υποβολής της προσφοράς θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι εκπληρώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, κάτι το οποίο δεν αποδεικνύεται καθότι δεν επισυνάφθηκαν έγγραφα και δικαιολογητικά για την εκπλήρωση της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας όπως προαναφέραμε (Άδειες προσωπικού). Επομένως, συνάγεται ότι η υποβολή των προβλεπόμενων από τις εν λόγω διατάξεις δικαιολογητικών συμμετοχής και των πρόσθετων**

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

δικαιολογητικών που απαιτούνται από τη Διακήρυξη, πρέπει να γίνεται «μαζί με την Προσφορά», και αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής σε αυτόν του ενδιαφερομένου. Παράβαση δε του ως άνω κανόνα εκ μέρους του συμμετέχοντος στον Διαγωνισμό, δηλαδή παράλειψη συνυποβολής με την Προσφορά των παραπάνω δικαιολογητικών, καθιστά την υποβληθείσα προσφορά अपαράδεκτη και απορριπτέα... Επειδή, περαιτέρω, ..., ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη...»

16. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ειδικά επί του λόγου 2 της προσφυγής, αναφέρει ότι «...έκρινε ότι η απάντηση της ... «...», στο σημείο 1.3 της «τεχνικής περιγραφής»: **«Η εταιρία μας αναλαμβάνει την υποχρέωση να διαθέσει το απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό με τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται από το Νόμο και τους, κατά περίπτωση, ισχύοντες κανονισμούς, για την εκτέλεση των παραπάνω εργασιών συντήρησης, σύμφωνα με τις οδηγίες των κατασκευαστών και τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης»** καλύπτει επαρκώς την σχετική απαίτηση της οικείας διακήρυξης (παραρτ. Β, 1.3. Υποχρεώσεις-Ευθύνες Αναδόχου της σύμβασης συντήρησης του Η/Μ εξοπλισμού), ενώ ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας για τη μη προσκόμιση των «απαιτούμενων» αδειών και πτυχίων κρίνεται αβάσιμος εφόσον α) καταρχάς, τέτοια απαίτηση δεν προβλέπεται από τη διακήρυξη σε αυτό το στάδιο του διαγωνισμού (έλεγχος και αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών), οπότε σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, αλλά και την πάγια νομολογία την οποία και η ίδια η προσφεύγουσα επικαλείται ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη (ΣΤΕ 18/2011, 19/2011, 3703/2010, 1616/2008, ΕΑ 254/2008 κλπ) και β) σύμφωνα επίσης και με την κατευθυντήρια οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., «(...) Το

ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, **αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών. Κατά συνέπεια, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν, κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, και την παράλληλη υποβολή των σχετικών πιστοποιητικών/δικαιολογητικών**, διότι με τον τρόπο αυτό παρακάμπτεται ο ως άνω κανόνας της προαπόδειξης, που εισάγει ο ν. 4412/2016, με την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και προκαλείται πρόσθετο διοικητικό βάρος στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων(...)».

17. Επειδή με τον λόγο 3 της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη τον όρο 7 της διακήρυξης, το άρθ. 1 του ν. 4250/2014, την αρχή της τυπικότητας, της χρηστής διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα και κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης και του νόμου, έγινε δεκτή η προσφορά της ...ΑΕ διότι : « ... κατέθεσε βεβαίωση καλής εκτέλεσης από την εταιρεία «Σύμπραξη ...» και από την «...Α.Ε.» ως έγχρωμα φωτοαντίγραφα.... **Σύμφωνα με τον νόμο οι εν λόγω Βεβαιώσεις δεν πρέπει να γίνουν αποδεκτές αφού αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, και θα έπρεπε να έχουν επικυρωθεί πρώτα από δικηγόρο....** Σύμφωνα με τη Διακήρυξη απαιτείται ο υποψήφιος ανάδοχος να διαθέτει πιστοποιητικά και πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης της επιχείρησής του, ήτοι **ISO 9001 και ISO 14001** ή ισοδύναμα ή ανώτερα. Για τον σκοπό αυτό ο εν λόγω διαγωνιζόμενος κατέθεσε απλά φωτοαντίγραφα των ως άνω πιστοποιητικών που απαιτείται να κατέχει..... στον επίδικο διαγωνισμό, ο κάθε διαγωνιζόμενος όφειλε να υποβάλει, επί ποινή απαραδέκτου, μεταξύ άλλων δικαιολογητικών 1. βεβαιώσεις/συστατικές επιστολές καλής εκτέλεσης των ανωτέρω υπηρεσιών, εκδιδόμενες από την αρμόδια Υπηρεσία (αν πρόκειται για Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ.) ή από τον εργοδότη (εάν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα). Πιστοποιητικά και πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης της επιχείρησής του, ήτοι **ISO 9001 και ISO 14001** ή ισοδύναμα ή ανώτερα. Κατά συνέπεια, ενόψει των προαναφερθεισών διατάξεων του ισχύοντος εν προκειμένω νόμου 4250/2014, τα προσκομιζόμενα σε φωτοαντίγραφα δικαιολογητικά πρέπει να πληρούν τις

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

προϋποθέσεις του νόμου.... δεν παρέχεται διακριτική ευχέρεια στη Διοίκηση αλλά καθιερώνεται δέσμια αρμοδιότητα της για τον αποκλεισμό του υποψηφίου ο οποίος δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις της οικείας προκήρυξης για την υποβολή της προσφοράς του, διατάξεις τις οποίες η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή και από τις οποίες δεν δύνανται εκ των υστέρων να παρεκκλίνει.»

18. Επειδή η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις απόψεις της ειδικά επί του λόγου 3 της προσφυγής «...έκρινε ότι εφόσον η σχετική διατύπωση της διακήρυξης.... δεν προβλέπει ρητά σε κανένα σημείο της την προσκόμιση **επικυρωμένων** βεβαιώσεων/συστατικών επιστολών ούτε και εάν αυτές εκδίδονται από ιδιώτη, ενώ όπως έχει παγίως κριθεί ...«...ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη δικαιολογητικά και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη....», ο διαγωνιζόμενος υπέβαλε όντως όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούσε σε αυτό το στάδιο η διακήρυξη και με τον τρόπο που αυτή (διακήρυξη) συγκεκριμένα όριζε στο αντίστοιχο άρθρο της, καλύπτοντας επομένως με πληρότητα τη σχετική απαίτηση, μη υφιστάμενου λόγου αποκλεισμού του στο σημείο αυτό..... Η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι σύμφωνα με το σχετικό όρο της διακήρυξης (άρθ. 14 εδ. ε' αυτής), ο κάθε διαγωνιζόμενος όφειλε μόνον «ε) **Να δηλώσει** στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ [Μέρος IV.Δ] ότι διαθέτει πιστοποιητικά και πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης της επιχείρησής του, ήτοι ISO 9001 και ISO 14001 ή ισοδύναμα ή ανώτερα.». Κατά συνέπεια και εφόσον αδιαστίκτως συνάγεται από τη γραμματική-τυπική ερμηνεία του σχετικού όρου της διακήρυξης ότι **δεν απαιτείται καν σε αυτό το στάδιο του διαγωνισμού η προσκόμιση των αντίστοιχων πιστοποιητικών ποιότητας (ήτοι ISO 9001 και 14001) αλλά μόνον η δήλωση επ' αυτών**, η Αναθέτουσα Αρχή, δεν προχώρησε σε λεπτομερέστερο έλεγχο του εκ περισσού υποβληθέντος από τον εν λόγω διαγωνιζόμενο δικαιολογητικού και ασφαλώς δεν θέλησε να αποκλείσει τον καλόπιστο κατά την κρίση της διαγωνιζόμενο για υποτιθέμενο «ελάττωμα» δικαιολογητικού το οποίο η διακήρυξη ουδόλως απαιτούσε να προσκομισθεί σε αυτό το στάδιο του διαγωνισμού...».

19. Επειδή με το λόγο II της προσφυγής η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της απορριφθείσας προσφοράς του τρίτου οικονομικού φορέα ...,

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

προβάλλοντας λόγους που δεν αφορούν στην ακύρωση του διατακτικού της προσβαλλόμενης απόφασης αλλά στην αιτιολογία της, ισχυριζόμενη ότι πρέπει να προστεθούν στην προσβαλλόμενη και οι επιπρόσθετοι λόγοι απόρριψης που παραθέτει στην προσφυγή. Όμως, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, άνευ εννόμου συμφέροντος απαράδεκτα και απορριπτέα προβάλλεται ο λόγος II της προσφυγής, καθώς, εφόσον η προσφορά ενός διαγωνιζομένου απορρίπτεται ήδη από την αναθέτουσα αρχή για ορισμένο λόγο, άλλος διαγωνιζόμενος δεν έχει έννομο συμφέρον ούτε μπορεί να επιδιώξει την απόρριψη της προσφοράς για διαφορετικό ή/και για διαφορετικό (ΔεφΑθ (ΑΝΑΣ) 232/2014). Ως έχει, δε, παγίως κριθεί η θεμελίωση εννόμου συμφέροντος για τον προσφεύγοντα τελεί υπό την προϋπόθεση ύπαρξης βλάβης εστιάζοντας στο διατακτικό της απόφασης και όχι στην αιτιολογία, δεδομένου ότι ακόμα και αν η αιτιολογία έχει πλημμέλειες, εντούτοις η πράξη είναι νόμιμη - ως άλλωστε αποδέχεται και η προσφεύγουσα - με άλλη αιτιολογία και το κύρος της πράξης δεν πάσχει ακυρότητα (ΣτΕ 2239/1970, 4698/1988) εφόσον η πράξη κρίνεται ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 344 επόμε.). Πολλώ δεν μάλλον η προσφεύγουσα στερείται εννόμου συμφέροντος και ουδεμία βλάβη υφίσταται και ούτε μέλλει – μετά βεβαιότητας- να υποστεί, καθόσον εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα έγγραφα της διαδικασίας όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, ο τρίτος αποκλεισθείς του διαγωνισμού οικονομικός φορέας δεν έχει προσβάλλει την επίμαχη απόφαση, ενώ έχει ήδη παρέλθει η σχετική αποκλειστική προθεσμία σύμφωνα με το άρθ. 361 παρ. 1 περ. α του ν. 4412/2016. Συνεπώς παρίσταται απαράδεκτος ο λόγος II τη προσφυγής περί αποκλεισμού του ήδη αποκλεισθέντος τρίτου οικονομικού φορέα για επιπρόσθετους λόγους.

20. Επειδή η προσφεύγουσα έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό με αποδεκτή προσφορά, και εύλογα προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση, αιτούμενη την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την αποδοχή του έτερου συμμετέχοντος ...ΑΕ, επικαλούμενη άμεση βλάβη από την προσβαλλόμενη πράξη, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, παραβιάζει

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

τους κανόνες που αφορούν στις διαδικασίες ανάθεσης, θεμελιώνοντας το έννομο συμφέρον προς παροχή έννομης προστασίας στη ζημία της από την παράνομη συμμετοχή τρίτου στο διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001, ΣΤΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣΤΕ Ολομ. 280/96, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 846- 7). Επομένως, νομίμως και κατ' αρχήν παραδεκτώς ασκείται η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 8^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

21. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ...».

22. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασηςπεριέχουν ιδίως : ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,...ιε)τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς. ιη) όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης...κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κλπ.)...».

23. Επειδή, στο άρθρο 56 του ν. 4412/2016 «Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα (άρθρο 44 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

ορίζεται ότι : « 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης....Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ένας οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. »

24. Επειδή, στο άρθρο 71 του ν. 4412/2016 «Γενικές αρχές (άρθρο 56 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι : « Οι συμβάσεις ανατίθενται εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης ... β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίοςπληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 77 ...»

25. Επειδή, στο άρθρο 75 του ν. 4412/2016 «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν.Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης....»

26. Επειδή στο άρθρ. 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77.... 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων..., οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ...β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77,Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. 3. Για τις

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου έντυπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. ...»

27. Επειδή στο άρθ. 80 «Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82.5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.» Και περαιτέρω, στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ», ΜΕΡΟΣ II με τον τίτλο «Τεχνική ικανότητα» προβλέπεται ότι «Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθ. 75 :β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών....ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας...»

28. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) » : «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, ... παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς.»

29. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4412/2016 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 64 της Οδηγίας

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

2014/24/ΕΕ)»: «1. Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η Αρχή ανακοινώνει στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη - μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού πιστοποίησης ή του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τους επίσημους καταλόγους, στον οποίο αποστέλλονται οι αιτήσεις. 2. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, καθώς και οι προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83. Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλλονται και από οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ανήκουν σε ένωση και επικαλούνται πόρους, που τους διαθέτουν άλλοι συμμετέχοντες σε αυτήν, σύμφωνα με το άρθρο 78. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού, που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω συμμετέχοντες στην ένωση συνεχίζουν να πληρούν, κατά το ίδιο διάστημα, τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό που επικαλούνται οι φορείς αυτοί για την εγγραφή τους. 3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. 4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. 5. Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας. 6. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. ...Οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος-μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο. 7. Οι απαιτήσεις προσκόμισης αποδείξεων για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καλύπτονται από τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό, είναι σύμφωνες με το άρθρο 80, και, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 82. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους, δεν απαιτούνται άλλες αποδείξεις ή δηλώσεις, πλην εκείνων που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση πιστοποιητικού. Ενημερώνονται, σε ευλόγως σύντομο χρονικό διάστημα, για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης. 8. Η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς άλλων κρατών μελών προκειμένου να συμμετάσχουν σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδονται από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη-μέλη. Αποδέχονται, επίσης, και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα. 9. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς πληρούν τις απαιτήσεις εγγραφής στον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς από άλλο κράτος-μέλος διαθέτουν ισοδύναμη πιστοποίηση. 10. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται θέματα για την κατάρτιση και λειτουργία επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, ιδίως δε η αρμόδια

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

υπηρεσία τήρησής τους, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, τα κριτήρια και οι διατυπώσεις εγγραφής και κατάταξης των οικονομικών φορέων σε αυτούς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων δικαιολογητικών, η διαδικασία τήρησης και ενημέρωσής τους και οι περιπτώσεις διαγραφής από αυτούς, ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας τους είτε συνολικά είτε ανά κλάδο ή κατηγορία, η διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών καταλόγων με άλλα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα.»

30. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 « 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση προσφορά : α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 102...»

31. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 «...2. Στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: ... β) ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς, ...και τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης. ...» Στο δε άρθ. 94 ορίζεται ότι «...4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.»

32. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4412/2016 «2. Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία ..., όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής: α) αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς,β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό...για την αποδοχή ...των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

σύμβασης...6. Τα παραπάνω οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 3 προσαρμόζονται για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειώνπου διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο.....»

33. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 104 του ν. 4412/2016 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής Οψιγενείς μεταβολές» : «1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105. 2. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, σύμφωνα με το άρθρο 79, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο προσφέρων/υποψήφιος μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 80. 3. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 72, και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων αυτών. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72.»

34. Επειδή στο άρθ. 1 του ν. 4250/2014 προβλέπεται ότι «2.α. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα Δικαστήρια όλων των βαθμών, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, καθώς και στα

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. β. Δεν υφίσταται πλέον η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ και των εγγράφων που προσκομίζονται για δικαστική χρήση, που έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α ή επικυρωμένων αντιγράφων των εγγράφων αυτών από τους ενδιαφερόμενους για το σύνολο των συναλλαγών τους με τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α. Αντί πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α, ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α. Ομοίως, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.»

35. Επειδή στον όρο «**Ακατάλληλες-Μη κανονικές-Απαράδεκτες προσφορές**» της σελ. 9 Διακήρυξης, προβλέπεται ότι «Σύμφωνα με τα άρθρα 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, 26 παρ. 2 στοιχ. β και 32 του Ν. 4412/2016, σε περίπτωση που οι υποβληθείσες προσφορές κριθούν από την Αναθέτουσα Αρχή, κατόπιν και της γνώμης του αρμοδίου για την αξιολόγηση των προσφορών οργάνου (Επιτροπής Διαγωνισμού), ως μη κανονικές ή ως απαράδεκτες είτε ως ακατάλληλες (μη κατάλληλες), οι προσφορές αυτές απορρίπτονται. **Μη κατάλληλες** (ακατάλληλες) θεωρούνται, σύμφωνα με τον οδηγό της Ε.Ε. για τις δημόσιες συμβάσεις, το αρθ. 32 του Ν. 4412/2016 και τη σχετική νομολογία (ενδεικτικά, ΕΣ Τμ. VI 3558/2009, 44/2007), οι προσφορές που δεν έχουν καμία σχέση με τη σύμβαση και δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής δηλ. αδυνατούν προδήλως, χωρίς να τροποποιηθούν ουσιαστικά, να ανταποκριθούν στις ανάγκες και στις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. **Μη κανονικές** (αρθ. 26 παρ. 3 του Ν. 4412/2016) θεωρούνται συγκεκριμένα: α) όσες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, ...**Απαράδεκτες** (αρθ. 26 παρ.4

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

του Ν. 4412/2016) προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα: α) όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα....» Και περαιτέρω, στον όρο « Έγγραφα της σύμβασης» της σελ. 10 ορίζεται ότι «Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, υπό την έννοια των σχετικών αρθ. 2 περ. 14 και 53 του Ν. 4412/2016, είναι τα ακόλουθα: 1) Η προκήρυξη σύμβασης όπως δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ και αναρτάται στη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». 2) Η παρούσα Διακήρυξη με τα Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής. 3) Το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) ...6) Η τεχνική και οικονομική προσφορά του αναδόχου». Στον δε όρο 6 με τον τίτλο «**ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**» προβλέπεται ότι «**Α. Γενικοί όροι συμμετοχής**.. Το δικαίωμα συμμετοχής, οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίζονται στην παρούσα, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά τη σύναψη της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 104 του Ν. 4412/2016.» Και στον όρο 7 με τον τίτλο «**Προϋποθέσεις συμμετοχής-Λόγοι αποκλεισμού**» ορίζεται ότι « Οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό περιγράφονται στο παρόν άρθρο και αποτυπώνονται στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο αποτελεί Υπεύθυνη Δήλωση των οικονομικών φορέων προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη και παρέχει προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 παρ. 1, 2 και 4 εδ. α του Ν.4412/2016. **7.1 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης** (εφεξής ΤΕΥΔ) Το ΤΕΥΔ της παρούσας διαδικασίας σύναψης σύμβασης συντάχθηκε σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Οδηγία 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ) και διατίθεται στους οικονομικούς φορείς δωρεάν, μέσω της ιστοσελίδας του Εφετείου ...σε δύο μορφές αρχείου: **7.3** Το ΤΕΥΔ συμπληρώνεται, υπογράφεται και υποβάλλεται κατά περίπτωση ως εξής:□ Το Μέρος II.Α συμπληρώνεται κατάλληλα από όλους τους οικονομικούς φορείς...□ Το Μέρος IV (Α, Γ, Δ) συμπληρώνεται κατάλληλα από όλους τους οικονομικούς φορείς... Διευκρινίζεται ότι για το **Μέρος IV.Γ**, στο αντίστοιχο κεφάλαιο 1β), ο προσφέρων θα πρέπει να παραθέσει τον κατάλογο που αφορά την παροχή υπηρεσιών συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων θέρμανσης-ψύξης στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό

Τομέα, για τα τελευταία τρία (3) προ του διαγωνισμού έτη (ήτοι 2015, 2016 και 2017). Για κάθε έτος το συνολικό κόστος των συμβάσεων θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το προϋπολογισθέν στην παρούσα κόστος. Ο εν λόγω κατάλογος θα συνοδεύεται με τις αντίστοιχες βεβαιώσεις/συστατικές επιστολές καλής εκτέλεσης των ανωτέρω υπηρεσιών, εκδιδόμενες από την αρμόδια Υπηρεσία (αν πρόκειται για Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ.) ή από τον εργοδότη (εάν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα)...» Περαιτέρω στον όρο 10 της Διακήρυξης με τον τίτλο «**ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**» προβλέπεται ότι «Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα διακήρυξη ως και στα παραρτήματα αυτής, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες. **Με την υποβολή της προσφοράς τεκμαίρεται ότι οι συμμετέχοντες έχουν λάβει πλήρη γνώση και αποδέχονται ανεπιφύλακτα όλους τους όρους της διακήρυξης και των λοιπών εγγράφων της σύμβασης.**» Ακολούθως στον όρο 12 με τον τίτλο «**ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**» ορίζεται ότι «Οι υποψήφιοι ανάδοχοι υποβάλλουν την Προσφορά τους σε ηλεκτρονικό φάκελο... Τα περιεχόμενα του ανωτέρω φακέλου ορίζονται ως εξής: (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «**Δικαιολογητικά Συμμετοχής**» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «**Τεχνική Προσφορά**».... Ο χρήστης-οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: α) Στον (υπο)φάκελο «**Δικαιολογητικά Συμμετοχής**» περιλαμβάνονται η εγγύηση συμμετοχής, τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων (αρθ. 93 περ. β του Ν. 4412/2016, παρ. 1 του άρθρου 11 της ΥΑ Π1/2390/16-10-2013 και ΥΑ 56902/215/2-6-2017) και συγκεκριμένα, τα στοιχεία που αναλυτικά προβλέπονται στο άρθρο 13 της παρούσας ως απαραίτητα στοιχεία Δικαιολογητικών Συμμετοχής. Τα στοιχεία, οι υπεύθυνες δηλώσεις και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής... β) Στον (υπο)φάκελο «**Τεχνική**

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

Προσφορά» υποβάλλεται ηλεκτρονικά η Τεχνική Προσφορά, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρ. 16 της παρούσας. Εφόσον οι απαιτήσεις της διακήρυξης για την τεχνική προσφορά δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. Τα στοιχεία, οι υπεύθυνες δηλώσεις και δικαιολογητικά της τεχνικής προσφοράς, υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής.. Σημειώνεται ότι εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται **υποχρεωτικά** από τον οικονομικό φορέα, στην Αναθέτουσα Αρχή, **σε έντυπη μορφή**, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον Ν. 4250/2014..... Επισημαίνεται ότι δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα στοιχεία και δικαιολογητικά εκείνα τα οποία έχουν εκδοθεί-συνταχθεί από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα και κατά συνέπεια φέρουν την ψηφιακή του υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το Ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων....» Ακολούθως, στον όρο 13 με τον τίτλο «**ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**» ορίζεται ότι «Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οι συμμετέχοντες-οικονομικοί φορείς στον διαγωνισμό υποχρεούνται να υποβάλλουν εγκαίρως και προσηκόντως επί ποινή αποκλεισμού,... μαζί με την Προσφορά τους, στον ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», τα ακόλουθα δικαιολογητικά στην ελληνική γλώσσα και σε μορφή αρχείου .pdf, ήτοι: ...**1. Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής****2. Το ΤΕΥΔ** συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρ. 7 της παρούσας και στο άρθρ. 79Α του Ν.4412/16. **3. Παραστατικά εκπροσώπησης****4. Υπεύθυνη δήλωση** ... **Η μη έγκαιρη και προσηκόντως υποβολή των ανωτέρω δικαιολογητικών, συνιστά λόγο αποκλεισμού του προμηθευτή από τον διαγωνισμό.**» Στον όρο 14 με τον τίτλο «**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ**» ορίζεται ότι «Για τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων στη διαδικασία του παρόντος διαγωνισμού, θα πρέπει αυτοί να διαθέτουν: α) καταλληλότητα για την άσκηση

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, β) οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Ειδικότερα, οι απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής ως προς τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής του αρθ. 75 του Ν. 4412/16, τα οποία ο υποψήφιος δηλώνει υπεύθυνα στο ΤΕΥΔ ότι ικανοποιεί και τα οποία, εφόσον δεν επισυνάπτονται στις αντίστοιχες δηλώσεις κατά τις απαιτήσεις της διακήρυξης, θα κατατεθούν σύμφωνα με τα σχετικά οριζόμενα στο αρθ. 80 του Ν. 4412/16, στα δικαιολογητικά κατακύρωσης, είναι τα κάτωθι: α) Να δηλώσει στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ **[Μέρος IV.A1]** ότι είναι εγγεγραμμένος στο Επιμελητήριο....β) Να δηλώσει στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ **[Μέρος IV.B.2α]** τον ετήσιο «ειδικό» κύκλο εργασιών ...γ) Να δηλώσει στο ίδιο όπως παραπάνω μέρος του ΤΕΥΔ **[Μέρος IV.B.6]** ότι διαθέτει κατάλληλες βεβαιώσεις τραπεζών για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης ...Τις εν λόγω βεβαιώσεις (εκδόσεως το πολύ ενός (1) μήνα προ της κατάθεσης της προσφοράς), ο προσφέρων οφείλει να επισυνάψει με την ανωτέρω δήλωσή του..δ) Να δηλώσει στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ **[Μέρος IV.Γ.1β]** συμπληρώνοντας κατάλληλα το σχετικό πίνακα, ότι έχει εμπειρία παρόμοιων έργων με το περιγραφόμενο στην παρούσα διακήρυξη έργο και ότι προσέφερε στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό Τομέα σχετικές υπηρεσίες συντήρησης Η/Μ εξοπλισμού και εγκαταστάσεων θέρμανσης, ψύξης μεγάλων κτηρίων τα τρία (3) τελευταία πρό του διαγωνισμού έτη, και να επισυνάψει αντίστοιχες βεβαιώσεις/συστατικές επιστολές καλής εκτέλεσης των ανωτέρω υπηρεσιών, εκδιδόμενες από την αρμόδια Υπηρεσία (αν πρόκειται για Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ.) ή από τον ιδιώτη (εάν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα).... ε) Να δηλώσει στο αντίστοιχο μέρος του ΤΕΥΔ **[Μέρος IV.Δ]** ότι διαθέτει πιστοποιητικά και πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης της επιχείρησής του, ήτοι **ISO 9001** και **ISO 14001** ή ισοδύναμα ή ανώτερα....» Περαιτέρω, στον όρο 16 με τον τίτλο «**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ**» προβλέπεται ότι «Ο φάκελος «**Τεχνική προσφορά**» περιέχει: **16.1. Υπεύθυνη δήλωση** της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α΄ 75) του προσφέροντος, ψηφιακά υπογεγραμμένη από τον ίδιο, στην οποία δηλώνει την πλήρη και ανεπιφύλακτη αποδοχή και συμμόρφωση με τις τεχνικές προδιαγραφές και όλους τους λοιπούς τεχνικούς όρους της υπό ανάθεση σύμβασης όπως τα παραπάνω

ορίζονται στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Β και Γ της παρούσας. **16.2. Πλήρη τεχνική περιγραφή** του έργου από τον υποψήφιο Ανάδοχο, όπως αυτό (έργο) αναλυτικά αναφέρεται στα Παραρτήματα Β και Γ της παρούσας. Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στα ανωτέρω Παραρτήματα, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται.» Ακολούθως, στον όρο 19 με τον τίτλο «**ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**» προβλέπεται ότι «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά η οποία: α) δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και το περιεχόμενο που ορίζεται στα ανωτέρω άρθρα ως και στα Παραρτήματα της παρούσας που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της. β) περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα 91 και 102 του Ν. 4412/2016, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 102 Ν. 4412/2016,..... θ) παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά ή/και τις εγγυήσεις που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές». Ακολούθως στον όρο 20 με τον τίτλο «**ΑΡΘΡΟ 20: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ-ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ**» προβλέπεται ότι « Τα αποδεικτικά μέσα που υποβάλλονται, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τα κατωτέρω οριζόμενα στο αρθ. 21 της παρούσας, είναι τα εξής: **A. Οι Έλληνες πολίτες ή οι Αλλοδαποί** (1) **Απόσπασμα του σχετικού μητρώου**, όπως του ποινικού μητρώου.. (2) **Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής**.. ότι οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό δεν τελούν σε πτώχευση...(3) **Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση Αρχή**...ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, οι προσφέροντες είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.... πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας.. (4) **Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση Αρχή**, από το οποίο να

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, οι προσφέροντες είναι ενήμεροι ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους (φορολογική ενημερότητα)... **(5) Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου**,... ότι οι προσφέροντες ήταν εγγεγραμμένοι σ' αυτό...**(6) Πιστοποιητικό** από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, ...ότι δεν έχουν επιβληθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα, ...πράξεις επιβολής προστίμου ...**(7) Τα τελευταία ισχύοντα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης** του προσφέροντος...» Εν συνεχεία στον όρο 21 με τον τίτλο «ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ» προβλέπεται ότι «Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο») και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα [που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74)] όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στο άρθρο 20 (δικαιολογητικά κατακύρωσης-αποδεικτικά μέσα), ως αποδεικτικών στοιχείων για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 13 και 14 του παραρτήματος Α της παρούσας διακήρυξης.....Ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, ...εάν: i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το ΤΕΥΔ, είναι ψευδή ή ανακριβή, ή...iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 7 (λόγοι αποκλεισμού) 13 (δικαιολογητικά συμμετοχής) και 14 (πρόσθετα δικαιολογητικά συμμετοχής-κριτήρια ποιοτικής επιλογής) του παραρτήματος Α της παρούσας....Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών της κατακύρωσης, ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού ...Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών και της εισήγησης της Επιτροπής επικυρώνονται από την Αρχή, με την απόφαση κατακύρωσης...» Και περαιτέρω, στο Παράρτημα Β της διακήρυξης με τον τίτλο «**ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ-ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ**», στο άρθ. 1.3 προβλέπεται ότι «**1.3. Υποχρεώσεις-Ευθύνες Αναδόχου της σύμβασης συντήρησης του Η/Μ εξοπλισμού** Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ αναλαμβάνει την υποχρέωση να διαθέσει το

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό με τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται από το Νόμο και τους, κατά περίπτωση, ισχύοντες κανονισμούς, για την εκτέλεση των παραπάνω εργασιών συντήρησης, σύμφωνα με τις οδηγίες των κατασκευαστών και τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης....» Ακολουθως, στο Παράρτημα Η της διακήρυξης με τον τίτλο «**ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (ΤΕΥΔ)**», παρατίθεται το ΤΕΥΔ το οποίο υποχρεούνται να συμπληρώσουν και να καταθέσουν οι διαγωνιζόμενοι σύμφωνα με το άρθ. 79 του ν. 4412/2016 (σκέψη 26) και τους όρους 7.1 και 13 ως άνω της διακήρυξης, στο Μέρος IV του οποίου με τον τίτλο «**Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής**», ορίζεται ότι «Όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής (ενότητες Α έως Δ του παρόντος μέρους), ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι: **α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής Ο οικονομικός φορέας πρέπει να συμπληρώσει αυτό το πεδίο μόνο στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει δηλώσει στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη, ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να συμπληρώσει μόνο την Ενότητα α του Μέρους IV χωρίς να υποχρεούται να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV:**» Και περαιτέρω, στο τμήμα Γ με τον τίτλο «**Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα**» ορίζεται ότι «**Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν οριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στη διακήρυξη.**» Τα δε ερωτήματα 2) και 6) διατυπώνονται ως εξής «...Ο οικονομικός φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο **τεχνικό προσωπικό ή τις ακόλουθες τεχνικές υπηρεσίες...**, ιδίως τους υπεύθυνους για τον έλεγχο της ποιότητας ...: ...6) Οι ακόλουθοι **τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων** διατίθενται από: α) τον ίδιο τον πάροχο υπηρεσιών ή τον εργολάβο, **και/ή** (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική πρόσκληση ή διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης) β) τα διευθυντικά στελέχη του:»

36. Επειδή, κατά τα παγίως γεγόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

(ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

37. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά (κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει) ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑΣΤΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑΣΤΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχής της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάση των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

38. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

39. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS *Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

40. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27)

41. Επειδή, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια)

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. 179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτατους όρους της διακήρυξης (Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006).

42. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

43. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. θ΄, σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

44. Επειδή σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ (Απόφαση 3/24-01-2018 με θέμα «*Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)*» προβλέπεται ότι: «[...] 2.1 Υποβολή Το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών. Κατά συνέπεια, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν, κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, και την παράλληλη υποβολή των σχετικών πιστοποιητικών/δικαιολογητικών, διότι με τον τρόπο αυτό παρακάμπτεται ο ως άνω κανόνας της προαπόδειξης, που εισάγει ο ν. 4412/2016, με την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και προκαλείται πρόσθετο διοικητικό βάρος στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

2.2 Προσαρμογή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τις αναθέτουσες αρχές Οι αναθέτουσες αρχές προσαρμόζουν το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ στην εκάστοτε διαδικασία σύναψης σύμβασης, διαμορφώνοντάς το, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους (λόγους αποκλεισμού και κριτήρια επιλογής), που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης...

2.3 Συμπλήρωση ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς: Η συμπλήρωση του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς διενεργείται στο, ήδη προσαρμοσμένο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, το οποίο παρέχεται κατάλληλα διαμορφωμένο από αυτήν. Ειδικότερα: Ως προς το ΤΕΥΔ οι οικονομικοί φορείς δύνανται: --- είτε να επεξεργάζονται και να συμπληρώνουν το ήδη διαμορφωμένο και αναρτημένο (σε επεξεργάσιμη μορφή) από την αναθέτουσα αρχή, --- είτε να επεξεργάζονται και να διαμορφώνουν οι ίδιοι εξ αρχής το ΤΕΥΔ που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αρχής σε επεξεργάσιμη μορφή, συμπληρώνοντας τα απαιτούμενα για τη συγκεκριμένη διαδικασία πεδία.[...] 2.3.1 Τα πεδία του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/ και συμπληρώσεων. Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

....2.3.3 Το ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) της εκάστοτε διαδικασίας. Ως εκ τούτου, οι αναθέτουσες αρχές δεν δύνανται να αποκλείουν οικονομικούς φορείς λόγω μη συμπλήρωσης ή εσφαλμένης συμπλήρωσης από τους τελευταίους πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, τα

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

οποία αφορούν σε στοιχεία που δεν συνδέονται με όρους της διακήρυξης/ αίτησης συμμετοχής, ακόμη και αν τα εν λόγω πεδία, εκ παραδρομής, έχουν παραμείνει στο διαμορφωθέν από τις αναθέτουσες αρχές ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Τα ως άνω ισχύουν και στην περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς αντίστοιχα, κατά τη διαμόρφωση και συμπλήρωση του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, περιλαμβάνουν ή/ και συμπληρώνουν πεδία, τα οποία δεν αντιστοιχούν στους όρους των εγγράφων της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή οι αναθέτουσες αρχές δεν λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα εν λόγω πεδία. [...] 3.1 ...Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής); Στο ως άνω πεδίο, ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ», καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό "επίσημο κατάλογο" που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 8327 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι, ως προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το Γ.Ε.ΜΗ δεν συνιστά επίσημο κατάλογο, κατά τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, και, κατά συνέπεια, δεν συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς στο εν λόγω πεδίο. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι το πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, που αφορά στην εγγραφή οικονομικών φορέων σε επίσημους καταλόγους, δεν μπορεί να απαλειφθεί από τις αναθέτουσες αρχές σε κανένα είδος σύμβασης (προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, μελετών κλπ), καθώς δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο συμμετοχής στη διαδικασία αλλοδαπού οικονομικού φορέα, εγγεγραμμένου σε επίσημο κατάλογο της χώρας εγκατάστασής του ή άλλης χώρας ή ακόμη και το ενδεχόμενο εγγραφής ημεδαπού οικονομικού φορέα σε επίσημο κατάλογο άλλης χώρας, την εγγραφή στον οποίο δύναται να επικαλεστεί συμπληρώνοντας τη σχετική ένδειξη στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ....3.4 Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής: Ενότητα α:Γενική

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής [...] Η αναθέτουσα αρχή, έχει τη διακριτική ευχέρεια, στα έγγραφα της σύμβασης, να επιλέξει, --- είτε μόνο την συμπλήρωση, εκ μέρους των οικονομικών φορέων της ενότητας α “Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής” --- είτε την αναλυτική συμπλήρωση, εκ μέρους τους των πεδίων των Ενότητων Α έως Δ του Μέρους IV, κατά περίπτωση. Επισημαίνεται ότι η χρήση της ως άνω γενικής ένδειξης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής επιτρέπεται μόνο εφόσον η τελευταία έχει δηλώσει ρητά στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, ότι οι οικονομικοί φορείς συμπληρώνουν μόνο την ενότητα α “Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής”. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή διαμορφώνει αντίστοιχα το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, απαλείφοντας τις Ενότητες Α έως Δ του Μέρους IV, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση στους οικονομικούς φορείς. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δεν έχει επιλέξει τη συμπλήρωση της ως άνω Ενότητας α «Γενική Ένδειξη», οι Ενότητες Α – Δ συμπληρώνονται ως εξής:[...] υποσημ. 45:[...] Ως προς το ΤΕΥΔ επισημαίνεται ότι η σχετική απαλοιφή των πεδίων των Ενότητων Α έως Δ του Μέρους IV πρέπει να γίνεται από την αναθέτουσα αρχή στο διαμορφωμένο από αυτήν ΤΕΥΔ. Σε περίπτωση τυχόν εκ παραδρομής διαμόρφωσης αυτού, τόσο με τη διατήρηση της Γενικής Ένδειξης όσο και με τα πεδία των Ενότητων Α έως Δ, αντιμετωπίζεται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 2.3 της παρούσας... 2) Ο οικονομικός φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο τεχνικό προσωπικό ή τις ακόλουθες τεχνικές υπηρεσίες χλί, ιδίως τους υπεύθυνους για τον έλεγχο της ποιότητας: ... Στο εν λόγω πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν το τεχνικό προσωπικό ή τις τεχνικές υπηρεσίες που μπορεί να χρησιμοποιήσουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον η αναθέτουσα αρχή ζητά τις εν λόγω πληροφορίες στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως κριτήριο τεχνικής ικανότητας των οικονομικών φορέων. 6) Οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων διατίθενται από: α) τον ίδιο τον πάροχο υπηρεσιών ή τον εργολάβο, και/ή (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική πρόσκληση ή διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης) β) τα διευθυντικά στελέχη του: Στο εν λόγω πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου υπηρεσιών και/ ή των

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

διευθυντικών στελεχών του, εφόσον η αναθέτουσα αρχή ζητά τις εν λόγω πληροφορίες στα λοιπά έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) ως κριτήριο επιλογής και ειδικότερα ως κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων. Στο συγκεκριμένο πεδίο οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν, επίσης, τα στοιχεία, τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα (εμπειρία κλπ) του προσωπικού, το οποίο πρόκειται να εκτελέσει την υπό ανάθεση σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της «Ομάδας Έργου» στις συμβάσεις γενικών υπηρεσιών ή της «Ομάδας μελέτης» στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα XII Μέρος II του Προσαρτήματος Α, σημείο στ) του ν. 4412/2016, η αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης μπορεί να ορίζεται ως αποδεικτικό στοιχείο των τεχνικών ικανοτήτων των οικονομικών φορέων, “υπό την προϋπόθεση ότι δεν αξιολογούνται ως κριτήριο ανάθεσης”. Ως εκ τούτου, επιστάται η προσοχή στις αναθέτουσες αρχές ότι οι ως άνω τίτλοι σπουδών και επαγγελματικά προσόντα δύνανται να αποτελούν, σύμφωνα με τους όρους των λοιπών εγγράφων της σύμβασης, διαζευκτικά: είτε κριτήριο ποιοτικής επιλογής και ειδικότερα κριτήριο επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων (οπότε και συμπληρώνεται το ως άνω πεδίο του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ) και δεν βαθμολογείται (κριτήριο «on/ off) είτε κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης⁴⁸, (οπότε δεν επιλέγεται από τις αναθέτουσες αρχές το ως άνω πεδίο), και στην περίπτωση αυτή αξιολογείται και βαθμολογείται, κατά την ανάθεση της σύμβασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή σε καμία, όμως, περίπτωση και τα δύο.....»

45. Επειδή με την με αριθ. απόφ. 158/2016 (Β΄ 3698) του Προέδρου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων εγκρίθηκε το “Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης” (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (Α΄ 147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης της οποίας η συνολική προϋπολογισθείσα αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 και των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016.

46. Επειδή, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του διαγωνισμού ως είναι αναρτημένα στον οικείο ηλεκτρονικό τόπο στο ΕΣΗΔΗΣ, η διαγωνιζόμενη

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

...ΑΕ συμπλήρωσε το ΤΕΥΔ που είχε προσαρτηθεί ως Παράρτημα Η στη Διακήρυξη (σελ. 10 της διακήρυξης σκέψη 35), και το υπέβαλε μαζί με την προσφορά της, ως απαιτείται στον όρο 7.3 τη διακήρυξης, απαντώντας πλημμελώς ΝΑΙ στην ερώτηση αν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό, αναφέροντας την εγγραφή της στο ΕΒΕΑ και θέτοντας τα σχετικά στοιχεία ΕΒΕΑ. Όπως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ορθή απάντηση είναι « ΟΧΙ», διότι το ΕΒΕΑ δεν θεωρείται επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του Ν.4412/2016. Κατά την έννοια του άρθ. 83 του ν. 4412/2016 (σκέψη 29), οι ως άνω επίσημοι κατάλογοι σκοπούν στην μείωση του διοικητικού κόστους και φόρτου στην επιλογή αναδόχου εκ μέρους των αναθετουσών αρχών, δια της ενσωμάτωσης ενός σημαντικού μέρους της αποδεικτικής διαδικασίας περί κριτηρίων ποιοτικής επιλογής στο πλαίσιο της εγγραφής στον κατάλογο. Έτσι μια αναθέτουσα αρχή, αντί να κινεί κάθε φορά στο πλαίσιο μιας νέας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, μια αυτοτελή διαδικασία ελέγχου της εκπλήρωσης των κριτηρίων της διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς, θέτει ως όρο την εγγραφή στον οικείο κατάλογο και έτσι απαλλάσσεται από ένα μεγάλο τμήμα της όλης ελεγκτικής και αποδεικτικής διαδικασίας, αλλά και της κατάρτισης ειδικών κάθε φορά όρων διακήρυξης, κερδίζοντας μάλιστα χρόνο και συγχρόνως διασφαλίζοντας το απρόσβλητο της σχετικής επιλογής (αφού οι όποιες αμφισβητήσεις έχουν εσωτερικοποιηθεί στην εγγραφή στον κατάλογο). Ομοίως, και οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς ωφελούνται, αφού δεν χρειάζεται κάθε φορά να αποδεικνύουν εξαρχής τα προσόντα τους (ΑΕΠΠ 233/2017). Εξ ου και οι ως άνω κατάλογοι, προβλέπεται να ρυθμιστούν με οικεία προεδρικά διατάγματα, τα οποία όμως δεν έχουν ακόμη εκδοθεί, ως προς τη διαδικασία κατάρτισής τους, τα επιμέρους κριτήρια, τις προϋποθέσεις και τα αποδεικτικά μέσα που απαιτούνται, αφού η λειτουργία τους και η εγγραφή σε αυτούς, όταν εκδοθούν, θα εμπεριέχει εν τοις πράγμασι μια διαγνωστική διαδικασία αντίστοιχη αυτής του πρώτου σταδίου μιας διαγωνιστικής διαδικασίας, ήτοι περί δικαιολογητικών, ενώ οι προϋποθέσεις εγγραφής αντίστοιχα θα ενσωματώνουν τη λειτουργία μέρους των όρων μιας διακήρυξης. Περαιτέρω, και δεδομένου ότι δεν υφίστανται οι επίσημοι κατάλογοι του άρθ. 83 Ν. 4412/2016, ως αναφέρεται και στην ΚΟ με αριθ. 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ (σκέψη

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

44), δεν υφίστατο υποχρέωση συμπλήρωσης του οικείου περί καταλόγων ερωτήματος από τους μετέχοντες. Η όποια δε σχετική απάντησή τους σε αυτό δεν συσχετίζεται και είναι απολύτως ουδέτερη ως προς την υπό εξέταση διαδικασία, διότι ίδια δεν αναφέρεται σε κανένα από τα κριτήρια επιλογής των διαγωνιζομένων που απαριθμούνται στον όρο 14 της διακήρυξης (σκέψη 35) η υποχρεωτική εγγραφή σε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων προηθευτών, και δεν δύναται να αποτελέσει έλλειψη, πολλώ δε μάλλον σφάλμα του ΤΕΥΔ το οποίο να δικαιολογεί τον αποκλεισμό από την διαδικασία. Συνεπώς η παραπάνω πλημμέλεια του διαγωνιζόμενου φορέα εμπίπτει στον ορισμό της επουσιώδους πλημμέλειας κατά το άρθρο 102 παρ. 2 του Ν.4412/2016 καθόσον ως προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, και ούτε απαιτήθηκε από όρο της διακήρυξης η εγγραφή αυτή, ούτε συσχετίστηκε με άλλη ρητή απαίτηση ή όρο της διακήρυξης. Επομένως η θετική απάντηση στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ, καθίσταται ουσιαστικά άνευ περιεχομένου δοθέντος ότι και επί καταφατικής απάντησης, ως εν προκειμένω, ο οικονομικός φορέας δεν εμποδίζεται στο να δηλώσει υπεύθυνα και να προσκομίσει τα λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά προκειμένου να αποδείξει την εκπλήρωση των τεθέντων με την διακήρυξη κριτηρίων επιλογής και λοιπών όρων και απαιτήσεων της διακήρυξης. Δεδομένου μάλιστα ότι σύμφωνα με την παρ. 2.3.3 της ΚΟ 23 ΕΑΑΔΗΣΥ (σκέψη 44) το ΤΕΥΔ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να αποκλείσει τον οικονομικό φορέα λόγω εσφαλμένης συμπλήρωσης του επίμαχου πεδίου του ΤΕΥΔ, το οποίο αφορά στο επίμαχο στοιχείο εγγραφής σε εγκεκριμένους καταλόγους, το οποίο δεν συνδέεται με όρους της διακήρυξης. Συνεπώς ορθά η αναθέτουσα αρχή δεν έλαβε υπόψη της την –εσφαλμένη- πληροφορία που περιλήφθηκε στο εν λόγω πεδίο, βάσιμα αποδεχόμενη -ως αναφέρει στις απόψεις της αν και με άλλη αιτιολογία- τόσο την εσφαλμένη απάντηση ΝΑΙ όσο και την ορθή απάντηση ΟΧΙ στο επίμαχο ερώτημα του ΤΕΥΔ. Επομένως, ο πρώτος λόγος της προσφυγής με τον οποίο η προσφεύγουσα ισχυρίζεται

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

ότι η εσφαλμένη ως άνω συμπλήρωση του ΤΕΥΔ αποτελεί παραβίαση ουσιώδους όρους του ΤΕΥΔ πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

47. Επειδή, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του διαγωνισμού ως είναι αναρτημένα στον οικείο ηλεκτρονικό τόπο στο ΕΣΗΔΗΣ, η διαγωνιζόμενη ...ΑΕ συμπλήρωσε το ΤΕΥΔ που είχε προσαρτηθεί ως Παράρτημα Η της Διακήρυξης (σελ. 10 της διακήρυξης σκέψη 35), και το υπέβαλε μαζί με την προσφορά της ως απαιτείται στον όρο 7.3 τη διακήρυξης, χωρίς όμως να προσδιορίσει στο ερώτημα 2 του μέρους IV Γ του ΤΕΥΔ το τεχνικό προσωπικό που θα χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση των υπηρεσιών και χωρίς να προσκομίσει τις σχετικές άδειες και πτυχία, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα. Η ...ΑΕ απάντησε στο επίμαχο ερώτημα «ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΝΗΜΕΝΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ», πλην όμως ούτε στην τεχνική περιγραφή που υπέβαλε με την προσφορά της, ούτε και εν γένει στα έγγραφα της προσφοράς παρέθεσε στοιχεία του τεχνικού προσωπικού που θα χρησιμοποιήσει και ίδια δεν παρέθεσε ούτε αναφέρθηκε σε συγκεκριμένα ως ίδια ονομαστικό κατάλογο με τις ειδικότητες και τις αντιστοιχούσες άδειες ή/και πτυχία του προσωπικού, ουδέ σε κατάλογο ειδικοτήτων προσωπικού που θα απασχοληθεί με αριθμό προσώπων ανά ειδικότητα, ούτε κατέθεσε πτυχία ή επαγγελματικές άδειες αυτών. Ωστόσο όμως η προσφεύγουσα δεν επικαλείται στην προσφυγή συγκεκριμένο όρο της διακήρυξης δυνάμει του οποίου απαιτείται και μάλιστα επί ποινή απόρριψης της προσφοράς η προσκόμιση των στοιχείων αυτών, και τούτο μάλιστα στο παρόν στάδιο της διαδικασίας ήτοι κατά την εκτίμηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών. Περαιτέρω ούτε η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει αν και σε ποιόν συγκεκριμένο όρο της διακήρυξης απαιτούνται ή μη τα επίμαχα ως άνω στοιχεία ήτοι η αναφορά στο τεχνικό προσωπικό που θα απασχοληθεί, και η προσκόμιση των πτυχίων και επαγγελματικών αδειών τους, ούτε σε ποιο στάδιο της διαδικασίας απαιτείται να προσκομιστούν, ούτε αναφέρεται ειδικά στον ισχυρισμό της προσφυγής περί υποχρεωτικής αναφοράς στο ΤΕΥΔ (πεδίο IV-Γ 2) του τεχνικού προσωπικού που θα απασχοληθεί, περιοριζόμενη στην διαπίστωση ότι πάντως τούτα δεν απαιτούνται στο παρόν στάδιο της διαδικασίας. Από την επισκόπηση των όρων της διακήρυξης προκύπτει ότι δεν απαιτείται ρητώς και σαφώς, ούτε η παράθεση ή η αναφορά στο ΤΕΥΔ του τεχνικού προσωπικού που θα

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

απασχοληθεί ούτε η προσκόμιση σε συγκεκριμένο στάδιο του διαγωνισμού καταλόγου αναφοράς στο προσωπικό, ούτε η προσκόμιση των πτυχίων και αδειών τους, ενώ δεν προβλέπεται ονομαστικά εξατομικευμένα ρητώς και σαφώς ούτε ποιες συγκεκριμένες ειδικότητες τεχνικού προσωπικού απαιτούνται ούτε οι αντιστοιχούσες άδειες και πτυχία τους. Ειδικότερα, στο Παράρτημα Γ με τον τίτλο Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων στις σελ 44 έως 84 της διακήρυξης παρατίθενται πίνακες με τις απαιτούμενες εργασίες ανά Δικαστικό Μέγαρο αρμοδιότητας του Εφετείου ..., χωρίς να παρατίθενται οι κατά περίπτωση απαιτούμενες ειδικότητες τεχνικού προσωπικού αλλά η φράση «*Προσωπικό με ανάλογη άδεια*», απαιτώντας ειδικά (σελ. 52, 61, 63 73), σε ορισμένα Δικαστικά Μέγαρα ότι *από το τεχνικό προσωπικό που χρειάζεται για την κατά Νόμο λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων*, την αυτοπρόσωπη παρουσία ενός μόνο συγκεκριμένης ειδικότητας τεχνικού κατά τις ώρες λειτουργίας (7.00 πμ έως 15.30 μμ). Κατά τα λοιπά στο άρθ. 1.3 του Παραρτήματος Β της διακήρυξης με τον τίτλο Γενικές Υποχρεώσεις αναδόχου (σκέψη 34) και σε πολλά άλλα σημεία της διακήρυξης προβλέπεται ότι ο ανάδοχος υποχρεούται γενικά να διαθέσει «*το απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό*», χωρίς όμως να προσδιορίζεται ούτε ποιο είναι αυτό κατά αριθμό και ανά ειδικότητα ούτε ποια είναι τα αντίστοιχα πτυχία και επαγγελματικές άδειες αυτού. Κατά το στάδιο μάλιστα της προετοιμασίας των προσφορών, την 23-8-2018, είχε τεθεί σχετικό ερώτημα προς διασάφηση των όρων της διακήρυξης, από υποψήφιο οικονομικό φορέα –ο οποίος εν τέλει δεν συμμετείχε στον διαγωνισμό– ως εξής «*Σε ποια φάση του διαγωνισμού θα κατατεθούν οι άδειες του προσωπικού για την συμφωνία, ικανοποίηση των όρων της διακήρυξης; Β. Πως θα γίνει η αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς έκαστου διαγωνιζόμενου, όταν στην διακήρυξη δεν περιγράφεται σαφώς η κατάθεση των αδειών του τεχνικού προσωπικού που ζητά, καθώς και η νομοθεσία που διέπει τα επαγγελματικά δικαιώματα του τεχνικού προσωπικού*». Η αναθέτουσα αρχή δεν παρείχε διευκρινήσεις, ούτε προσβλήθηκαν οι όροι της διακήρυξης επικαίρως, με αποτέλεσμα η διακήρυξη με τους ως άνω ασαφείς όρους να έχει καταστεί οριστικά το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον παρόντα διαγωνισμό που δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους μετέχοντες του διαγωνισμού, κατά πάντα χρόνο. Ειδικότερα, αναφορά του τεχνικού προσωπικού που θα απασχοληθεί

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

και προσκόμιση των αντιστοιχούντων ανά ειδικότητα πτυχίων και επαγγελματικών αδειών δεν απαιτούνται ούτε στον όρο 12, ούτε στους όρους 13 και 16 περί περιεχομένου του φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής και Τεχνικής Προσφοράς αντίστοιχα. Τα επίμαχα τούτα στοιχεία δεν απαιτούνται ούτε με τον όρο 14 περί Κριτηρίων Επιλογής των υποψηφίων όπου ίδια, σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, δεν απαιτείται καν η συμπλήρωση του επίμαχου ερωτήματος IV-Γ 2 του ΤΕΥΔ, ενώ αντίθετα απαιτείται ρητώς και σαφώς η συμπλήρωση άλλων ερωτημάτων του τμήματος IV-Γ του ΤΕΥΔ με τον τίτλο «*Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα*». Επί πλέον και στο Παράρτημα Η της διακήρυξης στο οποίο παρατίθεται το ΤΕΥΔ με τους όρους συμπλήρωσης αυτού από τους διαγωνιζόμενους, ρητώς και σαφώς απαιτείται από τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν εκείνα μόνο τα πεδία-ερωτήματα του *Μέρους IV-Γ Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα* και να παράσχουν σχετικές πληροφορίες μόνον εφόσον τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν οριστεί στη διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στη διακήρυξη. Συνεπώς και δεδομένου ότι ούτε η αναφορά του συγκεκριμένου τεχνικού προσωπικού που θα απασχοληθεί στην σύμβαση ούτε η προσκόμιση των σχετικών αδειών και πτυχίων προβλέπονται ρητώς και σαφώς στα έγγραφα της διακήρυξης ως συγκεκριμένο σαφές και διακριτό κριτήριο επιλογής κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού, δεν συντρέχει υποχρέωση των διαγωνιζομένων όπως συμπληρώσουν την επίμαχη σχετική ερώτηση IV-Γ 2, παρά τους ισχυρισμούς της προσφυγής. Εξ άλλου, ακόμη και αν ήθελε τυχόν θεωρηθεί ότι παρά ταύτα προκύπτει ή άλλως πως συνάγεται κατ' ερμηνεία των εξ αντικειμένου ως άνω ασαφών όρων της διακήρυξης ότι το τεχνικό προσωπικό που θα απασχοληθεί στην σύμβαση και η προσκόμιση των σχετικών αδειών και πτυχίων αποτελούν όμως διακριτό αποδεικτέο κριτήριο επιλογής κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού, όμως δεν μπορεί να αποκλεισθεί διαγωνιζόμενος ο οποίος λόγω ακριβώς της τυχόν μεθερμηνευόμενης εκ των υστέρων ασάφειας δεν αναφέρθηκε στο τεχνικό προσωπικό του στο πεδίο IV-Γ 2 του ΤΕΥΔ, ούτε προσκόμισε τις σχετικές άδειες και πτυχία αυτού, καθόσον οι υποχρεώσεις αυτές προβλέπονται σαφώς ρητώς και αναμφιβόλως στους όρους της διακήρυξης. Και τούτο επειδή, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεων του (σκέψη 42). Συνεπώς, ορθά και βάσιμα έκρινε η προσβαλλόμενη ως αποδεκτή την προσφορά της ...ΑΕ και πρέπει να απορριφθεί ο δεύτερος λόγος της προσφυγής.

48. Επειδή, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του διαγωνισμού ως είναι αναρτημένα στον οικείο ηλεκτρονικό τόπο στο ΕΣΗΔΗΣ, η διαγωνιζόμενη ...ΑΕ κατέθεσε με την προσφορά της σε απλά και όχι επικυρωμένα αντίγραφα, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα, βεβαίωση καλής εκτέλεσης από την εταιρεία «Σύμπραξη Πυροσβεστικών Σταθμών ΑΕΕΣ» και από την «...Α.Ε.» καθώς και πιστοποιήσεις κατά ISO 9001 και ISO 14001 με ημερομηνίες 18-5-2018 και 28-5-2018 αντίστοιχα. Η προσφεύγουσα επικαλούμενη τις διατάξεις του άρθ. 1 του ν. 4250/2014 ισχυρίζεται ότι η προσφορά της ...ΑΕ έπρεπε να απορριφθεί επειδή δεν προσκόμισε κεκυρωμένα τα παραπάνω δικαιολογητικά. Ωστόσο, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, οι όροι της διακήρυξης δεν απαιτούν την προσκόμιση των παραπάνω επίμαχων δικαιολογητικών συμμετοχής σε κεκυρωμένο αντίγραφο στο παρόν εξεταζόμενο στάδιο του διαγωνισμού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον όρο 7.3 της διακήρυξης ο διαγωνιζόμενος οφείλει να προσκομίσει ειδικά τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης προηγούμενων συμβάσεων ως προβλέπεται στην διακήρυξη, και ως δήλωσε στο ΤΕΥΔ που κατέθεσε. Περαιτέρω, στον όρο 14 της διακήρυξης προβλέπεται εν γένει ότι τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν πως οι διαγωνιζόμενοι εκπληρώνουν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής εφόσον δεν απαιτείται να επισυναφθούν στις δηλώσεις θα κατατεθούν ως αποδεικτικά στοιχεία κατ' άρθ. 80 του ν. 4412/2016 στα δικαιολογητικά κατακύρωσης ήτοι σε μεταγενέστερο στάδιο. Εν προκειμένω ως δηλώσεις η διακήρυξη καταφανώς εννοεί τις δηλώσεις του διαγωνιζόμενου στο ΤΕΥΔ, δεδομένου ότι εν συνεχεία στον ίδιο όρο 14 απαριθμούνται εξαντλητικά όλες οι δηλώσεις-απαντήσεις που οφείλει να παραθέσει ο διαγωνιζόμενος στις συγκεκριμένες ερωτήσεις-πεδία του ΤΕΥΔ σχετικά με την εκπλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Συνεπώς σύμφωνα με τα ως άνω, προσκομίζονται υποχρεωτικά κατά το εξεταζόμενο στάδιο της διαδικασίας, δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής των διαγωνιζομένων, μόνον εφόσον προβλέπεται στον όρο 14 της διακήρυξης ότι τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά υποβάλλονται μαζί με το ΤΕΥΔ ως

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

αποδεικτικά στοιχεία των δηλώσεων του διαγωνιζόμενου στο ΤΕΥΔ, άλλως τούτα προσκομίζονται υποχρεωτικά σε μεταγενέστερο στάδιο και μάλιστα ως δικαιολογητικά κατακύρωσης. Ειδικότερα δε, καθόσον μεν αφορά στα πιστοποιητικά ISO, σύμφωνα με τον όρο 14 ε) ο διαγωνιζόμενος οφείλει ρητώς και σαφώς μόνο να δηλώσει στο ΤΕΥΔ ότι διαθέτει πιστοποιήσεις ISO 9001 και ISO 14001 και δεν απαιτείται όπως προσκομίσει της πιστοποιήσεις αυτές κάθε αυτές στο στάδιο της κατάθεσης των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της. Επομένως ορθά και βάσιμα η προσβαλλόμενη έκρινε αποδεκτή την προσφορά της ...ΑΕ, παρότι προσκόμισε αθεώρητες τις πιστοποιήσεις ISO 9001 και ISO 14001, δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ουδόλως απαιτείται η προσκόμιση και αξιολόγηση αυτών. Συνεπώς δεν θα μπορούσε να αποκλεισθεί η επίμαχη προσφορά, επειδή σε κάθε περίπτωση ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνο τα αξιούμενα από την διακήρυξη δικαιολογητικά εφ' όν μόνο αξιολογείται, και κατά συνέπεια δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού του για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από την διακήρυξη (ΣτΕ 53/2011, 18/2011, 19/2011, 3703/2010, 1329/2008, 1616/2008, 1619/2008) ως εν προκειμένω οι επίμαχες πιστοποιήσεις κατά ISO. Καθόσον δε αφορά στις βεβαιώσεις/ συστατικές επιστολές καλής εκτέλεσης προηγούμενων συμβάσεων, σύμφωνα με τον όρο 14 δ) ο διαγωνιζόμενος οφείλει ρητώς και σαφώς και να τις δηλώσει στο ΤΕΥΔ, και επιπροσθέτως απαιτείται όπως τις επισυνάψει και τις καταθέσει με την προσφορά του, πλην όμως η διακήρυξη δεν απαιτεί την προσκόμιση τούτων σε κεκυρωμένα αντίγραφα. Γενικότερα μάλιστα η διακήρυξη δεν απαιτεί την κατάθεση κανενός δικαιολογητικού σε πρωτότυπο ή κεκυρωμένο αντίγραφο κατά τις διατάξεις του ν. 4250/2014 κατά το εξεταζόμενο στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών. Ενώ αντίθετα σύμφωνα με τον όρο 21 της διακήρυξης απαιτείται κατά το μεταγενέστερο στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον προσωρινό ανάδοχο να καταθέσει νομίμως και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4250/2014 σε πρωτότυπο ή κεκυρωμένο αντίγραφο όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την εκπλήρωση των απαιτήσεων ποιοτικής επιλογής του όρου 14, ως εν προκειμένω οι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης προγενεστέρων συμβάσεων, άλλως ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

έκπτωσης. Συνεπώς για τον ίδιο ως άνω λόγο και ίδια επειδή δεν απαιτείται από τους όρους της διακήρυξης η προσκόμιση κατά το παρόν εξεταζόμενο στάδιο του διαγωνισμού των επίμαχων βεβαιώσεων/συστατικών επιστολών καλής εκτέλεσης σε πρωτότυπο ή κερωμένο αντίγραφο κατά τις διατάξεις του ν. 4250/2014, ορθά και βάσιμα έγινε δεκτή η προσφορά της ...ΑΕ με την προσβαλλόμενη, όπως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της, και παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς της προσφυγής. Και τούτο επειδή δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου από την διαδικασία για τον λόγο ότι δεν προσκόμισε δικαιολογητικά συμμετοχής διαφορετικά ή πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα και μάλιστα δικαιολογητικά που απαιτούνται από διατάξεις στις οποίες η διακήρυξη δεν παραπέμπει ειδικώς (βλ. παγία νομολογία ως άνω). Συνεπώς, εν προκειμένω δεν θα ήταν νόμιμος ο αποκλεισμός της προσφοράς της ...ΑΕ επειδή προσκόμισε μη κερυωμένες βεβαιώσεις/συστατικές επιστολές καλής εκτέλεσης ενώ όμως δεν απαιτείται από την διακήρυξη να προσκομισθούν κερυωμένες ούτε επειδή προσκόμισε μη κερυωμένες πιστοποιήσεις κατά ISO ενώ όμως ουδόλως απαιτείται από την διακήρυξη να προσκομισθούν οι πιστοποιήσεις αυτές. Συνεπώς για τους λόγους αυτούς πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και ο τρίτος λόγος της προσφυγής.

49. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

50. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

51. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 6-11-2018 και εκδόθηκε την 26-11-2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Αριθμός απόφασης: 1016/2018

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρήστος Σώκος

Αικατερίνη Παπαδοπούλου